

Án-niá ê Bāk-sái (Siōng kòan) 母之淚上卷

12. Tôkaⁿ

Thiansù ah mêjit tī kaⁿlāi chòkang, hânhā iā siōngsiōng siàuliām tiòh hit jit tī chhiathâu kap lāubú bókiáⁿ koh siojīn ê kongkék. Chiū tiāⁿtiāⁿ katī lâu baksái Chia chhiáⁿ ànhā.

Kóng chhùnih Hokgôan^m ê kító iáukú bô ià. Chai kiáⁿ sī bûkítô¹ ê síhōan ; chóngsi i ê sìn bô piànōaⁿ, tùi thiaⁿ tōlí kàu kin'ájit, íkeng ūi kiáⁿ mêjit kító 2 nī gōa lah. Kàu kin'ájit i bô chitsut'á ê léngsim ; m̄ kú chiàu jīnchēng lâi siūⁿ, Hokgôan^m ê kító sī chin bô líkhì, sī gōnggōng ê kító.

Ah ! Tī hit nī ê 8 gòeh 12 jit, sī Thiansù ah jipkaⁿ chò bôkítô¹ hōan ê móa chitnī kòe 3 gòehjit. Tī hit mê ū huisiōng ê tōa tētāng, sī chhaputto Tiongkok iúsú ílâi, bīchēngiú ê tōa tētāng. Iā tùi tētāng chiū kōanlâu, kangchhiúⁿ, hōesiā lóng tó. Pòamē āu tùi kúināūi hoathóe, tōapòamē sī tùi tiānhóesòamē chhuthóe. Sói chitsi iā tōa hóesio. Pakkiaⁿ ê kaⁿgák iā tó 3 hun 2 khah ke, chhun tōamēng , kap chàukha, chhngkhò¹ bô tó ; kīu ê kaⁿgák pāng kap kaⁿgák ê kangtiūⁿ, tākhai lóng tó, ūe lóng sòamē siokhì. Hit sí Pakkiaⁿ ê chhīlāi, lóng tōa lōan : Sói Khànsiú cheche lóng suilāng kò¹ sèⁿmiā tōcháu ; ūe kín khì khòamē kakī ê khiāke.

Hit sí Thiansù ah ê kaⁿgák pāng iā lóng tó, tākhai hōanlāng iā lóng sí ; chóngsi hit sí Thiansù ah bô sí. Hit tiap i sūn kihōe chiū thau tōkaⁿ. Chhīlāi chin lōan : sói i tit tiòh hó kihōe tittit tōcháu. Cháu kàu chhānchng tittit khì. Āulāi jit ·sí bih, mê ·sí cháu. Chit pang i m̄ káⁿ cháutùi pátê tòchhī khì, sī tittit cháujip soaⁿ. Chiū chàukàu lī Pakkiaⁿ 60 lian phó¹ ê chhimsoaⁿ. Khì hia chò soaⁿchhat. Chia chhiáⁿ ànhā.

Kóng kaⁿgák hóesio āu kehjit, chiū tōa tiāucha, chiū chai kaⁿgák kiōng liáu kúinā chāp bān, hōanlān tōcháu chinche ; chóngsi khah chē lāng sī siūⁿ Thiansù ah íkeng sí ; inūi in tiām ê gákpāng lóng tó ; iāsī sio liáuliáu, koh tētāng pòamē āu ; chóngsi in m̄ chai hit sí Thiansù ah kap tângliān chòhóe hit ê lāng, 2 ê kúnthâu lóng chin hó, ē poethiāu chin kōan, tú tētāng ê sí , chhù bōe tó, in íkeng piāⁿchhutlāi. Khòamē tanglāmkak ê gákchhiūⁿ ū tó chitūi'á, chhunóa chiāⁿ tng kōan. Hit sí 2ê íkeng thiāuchhut chhiūⁿ cháukhì lah. Khànsiú ê lāng kiaⁿsí bōechēngbōe chiū cháu : sói m̄ chai Thiansù ah in tùi tòkhì, iā kiaⁿ kaⁿgáktiūⁿ henghoat : sói tittit chēngbēng Thiansù ah sī siosí lah. Tùi ánni chiū tākē bô símmih teh tì Thiansù ah ê sū. Chia chhiáⁿ ànhā.

Kóng chhùnih Bīhōai íkeng sengkòe Lúoh 2 lian, sengliān ê sēngchek iāsī chin hó. Kinnī íkeng 17 hòe, lâi tùi Hokgôan^m kiúchhin ê lāng iāsī chinchē. Ūe sī chin

hógiáh, ũe kiá"sàichâi se"chò chin hó ; chóngsī Hókgôanm̄ i ê ìsù lóng bô teh tiōng sèkan ; inūi chêng in iā bat hógiáh kòe sói i chai hógiáh m̄ sī thang himsiān ê sū. Iā kiá"sàichâi hó, bô līek. In Thiansù ah mā sī se"chò chin hó, Sói i iàukín beh chú 2 hāng :

(1) Chiūsī jiātsim pài Siōngtè, (2) Ū chikhì láusit ê lāng. Sói ũ chēchē sésiòklāng, sūibóng chin ũ sèlèk, hógiáh, lâi teh kóng, i lóng m̄ èngún i. Koh chithāng : Koniū in iāsī ũ tui Hókgôanm̄ kóng. In iā tekkhak beh kap i tàu chhōe chitê túhó ê chhinchhiān. Sói kah i m̄ thang sūipiān ín chò ·lāng, inūi chiàu Koniū ê ìsù sī siūⁿ nā èit túhó chin ài chhōe chitê Kihōe lâi kap Hókgôanm̄ chhamsiōng, hō Bihōai ah Lúoh nā chutgiáp liáu, koh khi thák khah kôan ê hákhāu, iā āulâi thang tòiâi tàu kà Lúoh. Iā siatsú nā ài kè, chiū ài kâ i chhōe chitê túhó ê chongkàuka, ài khókhng Hókgôanm̄ lâi hiàn i ê chabókiaⁿ chò Chú ê kang. Hókgôanm̄ chēchió iāsī chai Koniū in ê ikiàn. Sói lāng lâi chò, lóng kâ lāng the khah bān.

Sijit chin khòai kòe, bák chitnih iūkoh keh chitnī lah. Hit sī Bihōai ah íkeng 18 hòe, Lúoh Koténg pō 3 liān. Sēngchek iūgōan chin hó. Tú sengkòe liān kùì gòehjit, chiū tòiâi chhùnih hiohjòah. Tī hiohjòah tiōng ũ i chásī chò gíná 11 jī hòe chòhóe tī Siáuhákhāu ê gíná pēngiú, miā Lí Iāuchong. Hit ê gíná in tau sī jiātsim ê sìnchiá, sī Pótēngsiāⁿ Kauhōe ê Tiúnló. Hit ê gíná ke Bihōai ah 2 hòe, chá chòhóe thák siáuhákhāu ê sī, Bihōai ah 12 hòe 2 liān, inūi i 10 hòe chiah khi thák ; iā Lí Iāuchong sī 8 hòe chiah khi thák : sói Bihōai ah 12 hòe 2 liān, Iāuchong ah 14 hòe sī 6 liān. Suibóng bô siāngliān iáukú ũi tiòh Hókgôan peh sī kap in lāupē hópēngiú sói 2ê saⁿthiāⁿ chhinchhiūⁿ chímoai'á. Bihōai ah tī Sióhákhāu êsī, ũ símmih m̄ bat, nā m̄ng i, iā ũ símmih hōlāng khihū ; i iā tiāⁿ thè i chhutthāu. Sói 2ê chin sionghó. Iā hiānsī Iāuchong tī Pakkiaⁿ tē it koténg hákhāu, chin chhangmiā. Kinnī 20 hōe. 14 chutgiáp Siáuhákhāu, 19 hòe pitgiáp Pótēng Tionghák. Kinnī sī Koténg hákhāu 2liān. Tiúⁿló sī ēitkòe ê lāng. Sói sim ài kâ i pōeiuⁿ kàu jip Tāihák. Iā tui ài i jip Sínhákpō āulâi chhutlâi thangchò púnsiāⁿ ê Bóksu. Hit sī iā tútú pàngkè, tòiâi hiohkhùn. Thiaⁿ lāupē teh kóng khi Bihōai ah in iā lâi sìn Chú, iā kóng in hiaⁿ ê sū, iā kóng Bihōai ah iā khi thák Lúoh Koténg kho ê sū, chiū chin hoaⁿhí. Poahkang khi thām Bihōai ah. Khi, tēike chitê kìⁿbīn, chin hoaⁿhí, óanjiān hiaⁿmōai. Koh kóngkhi tī Siáuhákhāu sitāi ē chēngēng. Kóngkàu chin chhùbī. Ū chitē'á, Iāuchong ah chiū m̄ng, Hókgôan peh khi tóui ? Bihōai ah, in kóng, Tī kúinā nī chēng íkeng sí lah. Iāuchong thiaⁿ chitē tióhkiaⁿ, m̄ng Hókgôanm̄ kóng, Hókgôan peh tiòh símmih pēⁿ sí ? Hókgôanm̄, chēngthāu itlí lóng kóng hōⁿ i thiaⁿ. Iāuchong ah thiaⁿliáu iā lâi baksái. I sī chin ũchēng ê lāng. Bihōai ah iā háu. Iāuchong m̄ng Hókgôanm̄ khòan Hókgôan peh sí ê sī ũ thiaⁿ tólí á iáubōe ? Hókgôanm̄ kâ i kóng, ũ. Tui ánni chiū tákke koh kóng pátmiāi lâi chó anūi. Sī Íkeng hônghun ; chóngsī 2ê siáuliānlāng chin chhinchhiūⁿ chēngtāuháp. Hit àm Iāuchong ah sòa tiāmti in hia hōⁿ in chhiáⁿ. Hókgôanm̄ chin

hoaⁿhí, thâi ke chhiáⁿ ·i. Bíhôi ah kâ thiⁿp̄ng, tákke kap lāubú, hiaⁿsó, sun'á chhinchhiūⁿ kelāi ê lāng chòhóe chiáhp̄ng. Chiáhpá, Iāuchong ah chiū kap in saⁿsī beh tòkhi. Hokgôan^m kap Bíhôi iā lóng sàng i kàu tōa m̄nggōa, chiū chhiáⁿ i koh lâi chē. Iāuchong ah iā kín sehsiā, liáuāu saⁿsī. Kiāⁿ óakàu chiáⁿ 10 pō ê sī, hutjiân Bíhôi ah kiò Iāuchong ah kâ i kóng, Iāuchong hiaⁿ, góan bîn'á ēpō kap kabú khi soaⁿnih khòⁿ kahū êbōng, m̄ chai lí ū kihōe thang chòhóe khi kiāⁿkiāⁿ ábô ? Iāuchong chin hoaⁿhí : inùi Hokgôan peh óah tangsī iā chin thiàⁿ ·i. Sèhàn ê sī nā lâi Hokgôan peh hia, Hokgôan peh tiāⁿ bé mih hōⁿ i, chit hāng chit hāng. Sói iā sī chin siàuliām i ê thiàⁿ. Koh Bíhôi ah teh chio, chiū chin hoaⁿhí ín ·i, tãike ioksiok bîn'ájit beh khi khòⁿ bōng, chiū saⁿsī tòkhi. Tī in ê saⁿsī ê òe, siaⁿ, khóansit, sitchāi chin ohtit hōlāng bē kītít ê khóan.